

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

_____ Л.В. Смолій

« 31 » 08 _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 051 Економіка

Освітня програма: Економіка

Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Бізнес-планування» для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 Економіка освітньої програми Економіка. – Умань: Уманський НУС, 2021. – 15 с.

Розробники: А.А. Осіпова, викладач кафедри економіки

 А.А. Осіпова

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки

Протокол від 5 серпня 2021 року № 15

Завідувач кафедри економіки

Р.П. Мудрак

«05» 08 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від 31 серпня 2021 року № 1

Голова Л.В. Смолій

© УНУС, 2021 рік

© Осіпова А.А., 2021 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>	Обов'язкова	
	Спеціальність: <u>051 «Економіка»</u>		
Модулів – 1	Освітній рівень: <u>перший (бакалаврський)</u> Освітня програма <u>Економіка</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90 год.		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5		Лекції	
		26 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	4 год.
		Лабораторні	
			-
	Самостійна робота		
40 год.	78 год.		
	Вид контролю: екзамен		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Бізнес-планування» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою підготовки фахівців першого рівня вищої освіти (бакалавр).

Мета вивчення дисципліни: засвоєння методики планування показників господарської діяльності підприємства та об'єднання їх в єдиний комплексний документ – бізнес-план; оволодіння методикою та засобами розробки маркетинг-плану, формування виробничого плану, складання організаційного плану, оцінювання ризиків та розробки фінансового плану при бізнес-плануванні створення, функціонування і розвитку підприємства.

Завдання дисципліни:

- формування у студентів вміння використовувати необхідну економічну термінологію;
- оволодіння інструментарієм планування змісту бізнес-проєкту;
- вивчення теоретико-прикладних засад здійснення проєктної діяльності, її ресурсного, нормативно-правового, інформаційного та менеджерського супроводу;
- усвідомлення сутності параметрів і факторів впливу на розвиток проєкту з метою формування його бюджету;
- оволодіння методами розробки концепції проєкту, здійснення його техніко-економічного обґрунтування;
- вміння проводити оцінку ефективності проєкту та приймати рішення про доцільність його реалізації.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми: вивчення змісту дисципліни базується на освоєнні курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: «Економіка аграрного підприємства», «Менеджмент», «Маркетинг», «Управління витратами», «Економіка і організація інноваційної діяльності», «Аналіз господарської діяльності»; поєднується з вивченням освітніх компонентів «Потенціал і розвиток підприємства», «Візуалізація даних і бізнес-аналітика».

Результатом вивчення дисципліни є набуття здобувачами таких **компетентностей**:

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

Вивчення дисципліни має забезпечити отримання здобувачами таких **програмних результатів навчання**:

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 8. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ І РОЗРОБКА БІЗНЕС-ПЛАНУ

Тема 1. Сутність планування в ринковій економіці. Види і об'єкти планування діяльності підприємства

Теоретичні і методологічні основи дисципліни; поняття управління та планування, місце планування в системі менеджменту, форми планування і види планів, технологія планування. Об'єктивна необхідність планової діяльності в умовах ринкової економіки. Методологія планування, принципи та методи планування. Аналіз функцій планування ділового розвитку фірми. Види планів необхідних для ефективного управління діяльністю підприємства та їх класифікація. Характеристика підходів до планування діяльності підприємства. Причини, що викликають необхідність планування діяльності підприємства. Організація розроблення планів.

Тема 2. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану

Структура бізнес-плану. Логіка розробки бізнес-плану. Вимоги до стилю написання та оформлення бізнес-плану. Загальна методологія розроблення бізнес-плану. Нормативна база бізнес-планування. Міжнародні стандарти бізнес-планування.

Тема 3. Дослідження та аналіз ринків збуту продукції (послуг)

Дослідження ринків збуту. Характеристика основних і допоміжних ринків та їх сегментів, на яких працює підприємство; їх розміри, найважливіші тенденції та прогностичні зміни. Сучасне становище аграрних підприємств на ринках збуту та пропозиції щодо його поліпшення, пропозиції щодо сервісного обслуговування реалізованої продукції. Ємність ринку як максимально можливого обсягу збуту даної продукції.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕС-ПЛАНУ

Тема 4. План маркетингової та виробничої діяльності

Завдання розділу, логіка його розробки. Стратегія маркетингу. Фінансові потреби на реалізацію плану маркетингу. Прогнозування обсягів продаж. Цілі та завдання виробничого плану. Структура виробничого плану, технологія виробництва, контроль якості виробничого процесу, виробнича програма суб'єкта підприємницької діяльності. Формування матеріально-технічної бази. Нормування ресурсного забезпечення бізнес-плану.

Тема 5. Фінансовий план та програма інвестицій

Зміст фінансового плану підприємства. Обґрунтування інвестиційних вкладень. Показники балансу витрат і надходжень підприємства. Основні джерела фінансування інвестиційних вкладень (залучення кредитів, акціонерний чи пайовий капітал тощо). Планування розподілу прибутку.

Тема 6. Економічна ефективність інвестиційного бізнес-плану

Дисконтування й нарахування складних відсотків. Модель дисконтованих грошових потоків. Основні показники ефективності бізнес-плану. Розрахунок показників чистої приведеної вартості проєкту й внутрішньої норми доходу (внутрішнього граничного рівня дохідності), динамічного (дисконтного) строку окупності проєкту.

Тема 7. Аналіз потенційних ризиків

Сутність і класифікація ризиків проєктів. Виробничий ризик. Фінансовий (кредитний) ризик. Інвестиційний ризик, Динамічний та статичний ризики. Чинники впливу на динаміку ризиків. Ризики нежиттєздатності проєкту. Податковий ризик. Ризик несплати заборгованості, Ризик незавершення будівництва та невиходу на проєктну потужність. Якісний та кількісний аналіз ризиків проєктів. Статистичний метод аналізу ризиків. Аналіз доцільності витрат. Метод

експертних оцінок, Аналітичний метод. Метод використання аналогів. Способи зниження ризиків проєктів. Розподіл ризиків між учасниками проєкту. Якісний розподіл ризиків. Страхування ризиків. Резервування коштів на покриття непередбачених витрат. Формування реакції на ризик.

Тема 8. Управління якістю проєктів

Контроль якості проєкту. Сучасні концепції управління якістю та їх використання в управлінні проєктами. Сутність управління якістю проєктів. Тотальне управління якістю (TQM). Планування забезпечення якості проєкту. Політика забезпечення якості проєктних рішень. Норми та правила забезпечення якості. План управління якістю проєкту. Аналіз «прибутки-витрати». Порівняння зі зразком. Графіки потоків. Витрати на забезпечення якості. План тестування і приймання компонентів проєкту. Інспекція етапів проєкту. Контрольні графіки. Контрольні списки.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п (с)	лаб	інд.	с.р.		л	п (с)	лаб.	інд.	с.р.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Модуль 1.												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.												
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ І РОЗРОБКА БІЗНЕС-ПЛАНУ												
Тема 1. Сутність планування в ринковій економіці. Види і об'єкти планування діяльності підприємства	10	2	2	-	-	6	10	2	1	-	-	7
Тема 2. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану	15	4	4	-	-	7	15	-	-	-	-	15
Тема 3. Дослідження та аналіз ринків збуту (послуг)	10	4	2	-	-	4	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	35	10	8	-	-	17	35	2	1	-	-	32
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.												
АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕС-ПЛАНУ												
Тема 4. План маркетингової та виробничої діяльності	15	4	4	-	-	7	15	2	1	-	-	12
Тема 5. Фінансовий план та програма інвестицій	10	4	4	-	-	2	10	2	1	-	-	7
Тема 6. Економічна ефективність інвестиційного бізнес-плану	10	4	4	-	-	2	10	2	-	-	-	8
Тема 7. Аналіз потенційних ризиків	10	2*	2	-	-	6	10	-	1	-	-	9
Тема 8. Управління якістю проєктів	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 4	55	16	16	-	-	23	55	6	3	-	-	46
Усього годин	90	26	24	-	-	40	90	8	4	-	-	78

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ І РОЗРОБКА БІЗНЕС-ПЛАНУ			
1	Тема 1. Сутність планування в ринковій економіці, види і об'єкти планування діяльності підприємства	2	1
4	Тема 2. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану	4	-
6	Тема 3. Дослідження та аналіз ринків збуту (послуг)	2	-
	Разом	8	1
Змістовий модуль 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕС-ПЛАНУ			
8	Тема 4. План маркетингової та виробничої діяльності	4	1
9	Тема 5. Фінансовий план та програма інвестицій	4	1
10	Тема 6. Економічна ефективність інвестиційного бізнес-плану	4	-
11	Тема 7. Аналіз потенційних ризиків	2	1
13	Тема 8. Управління проєктними витратами	2	-
	Разом	16	3
	Всього	24	4

6. САМОСТІЙНА РОБОТА (ДЕННА ФОРМА)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність планування в ринковій економіці. Види і об'єкти планування діяльності підприємства Методологія планування, принципи та методи планування	6
2	Тема 2. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану Загальна методологія розроблення бізнес-плану. Нормативна база бізнес-планування. Міжнародні стандарти бізнес-планування.	7
3	Тема 3. Дослідження та аналіз ринків збуту (послуг) Сучасне становище аграрних підприємств на ринках збуту та пропозиції щодо його поліпшення, пропозиції щодо сервісного обслуговування реалізованої продукції	4
4	Тема 7. План маркетингової та виробничої діяльності Завдання розділу, логіка його розробки. Стратегія маркетингу. Фінансові потреби на реалізацію плану маркетингу. Прогнозування обсягів продаж. Нормування ресурсного забезпечення бізнес-плану.	7
5	Тема 9. Фінансовий план та програма інвестицій Планування розподілу прибутку.	2
6	Тема 10 Економічна ефективність інвестиційного бізнес-плану Розрахунок показників чистої приведеної вартості проєкту й внутрішньої норми доходу (внутрішнього граничного рівня дохідності), динамічного (дисконтного) строку окупності проєкту.	2
7	Тема 11. Аналіз потенційних ризиків Способи зниження ризиків проєктів. Розподіл ризиків між учасниками проєкту. Якісний розподіл ризиків. Страхування ризиків. Резервування коштів на покриття непередбачених витрат. Формування реакції на ризик.	6
8	Тема 14. Управління якістю проєктів Витрати на забезпечення якості. План тестування і приймання компонентів проєкту. Інспекція етапів проєкту. Контрольні графіки. Контрольні списки.	6
	Разом	40

7. САМОСТІЙНА РОБОТА (ЗАОЧНА ФОРМА)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Сутність планування в ринковій економіці. Види і об'єкти планування діяльності підприємства</p> <p>Теоретичні і методологічні основи дисципліни; поняття управління та планування, місце планування в системі менеджменту, форми планування і види планів, технологія планування. Об'єктивна необхідність планової діяльності в умовах ринкової економіки. Методологія планування, принципи та методи планування. Аналіз функцій планування ділового розвитку фірми. Характеристика підходів до планування діяльності підприємства. Причини, що викликають необхідність планування діяльності підприємства. Організація розроблення планів.</p>	7
2	<p>Тема 2. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану</p> <p>Загальна методологія розроблення бізнес-плану. Нормативна база бізнес-планування. Міжнародні стандарти бізнес-планування.</p>	15
3	<p>Тема 3. Дослідження та аналіз ринків збуту (послуг)</p> <p>Дослідження ринків збуту. Характеристика основних і допоміжних ринків та їх сегментів, на яких працює підприємство; їх розміри, найважливіші тенденції та прогностні зміни. Сучасне становище підприємства на ринках збуту та пропозиції щодо його поліпшення, пропозиції щодо сервісного обслуговування реалізованої продукції. Ємність ринку як максимально можливого обсягу збуту даної продукції.</p>	10
4	<p>Тема 4. План маркетингової діяльності та виробничої діяльності</p> <p>Завдання розділу, логіка його розробки. Стратегія маркетингу. Фінансові потреби на реалізацію плану маркетингу. Прогнозування обсягів продаж. Цілі та завдання виробничого плану. Структура виробничого плану, технологія виробництва, контроль якості виробничого процесу, виробнича програма суб'єкта підприємницької діяльності. Формування матеріально-технічної бази. Нормування ресурсного забезпечення бізнес-плану.</p>	12
5	<p>Тема 5. Фінансовий план та програма інвестицій</p> <p>Основні джерела фінансування інвестиційних вкладень (залучення кредитів, акціонерний чи пайовий капітал тощо). Планування розподілу прибутку.</p>	7
6	<p>Тема 6. Економічна ефективність інвестиційного бізнес-плану</p> <p>Основні показники ефективності бізнес-плану. Розрахунок показників чистої приведеної вартості проекту й внутрішньої норми доходу (внутрішнього граничного рівня дохідності), динамічного (дисконтного) строку окупності проекту.</p>	8
7	<p>Тема 7. Аналіз потенційних ризиків</p> <p>Сутність і класифікація ризиків проєктів. Виробничий ризик. Фінансовий (кредитний) ризик. Інвестиційний ризик, Динамічний та статичний ризики. Чинники впливу на динаміку ризиків. Ризики нежиттєздатності проєкту. Податковий ризик. Ризик несплати заборгованості, Ризик незавершення будівництва та невиходу на проєктну потужність. Якісний та кількісний аналіз ризиків проєктів. Статистичний методі аналізу ризиків. Аналіз доцільності витрат. Метод експертних оцінок, Аналітичний метод. Метод використання аналогів. Способи зниження ризиків проєктів. Розподіл ризиків між учасниками проєкту. Якісний розподіл ризиків. Страхування ризиків.</p>	9
8	<p>Тема 14. Управління якістю проєктів</p> <p>Політика забезпечення якості проєктних рішень. Норми та правила забезпечення якості. План управління якістю проєкту. Аналіз «прибутки-витрати». Порівняння зі зразком. Графіки потоків. Витрати на забезпечення якості. План тестування і приймання компонентів проєкту. Інспекція етапів проєкту. Контрольні графіки. Контрольні списки.</p>	10
Разом		78

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Заочна форма навчання

Індивідуальні завдання для здобувачів заочної форми навчання передбачає написання контрольної роботи. Метою виконання контрольної роботи є закріплення і поглиблення теоретичних знань і практичних навичок, засвоєння загальних закономірностей, принципів і методів соціальної відповідальності.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Бізнес-планування» студенти заочної форми навчання виконують одне індивідуальне завдання, результати якого представляють у вигляді письмової роботи. Контрольну роботу студенти виконують самостійно протягом вивчення дисципліни «Бізнес-планування» з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу. Вказівки щодо вибору варіанту контрольної роботи та індивідуальні завдання, що відповідають обраному варіанту, наведено у Методичних рекомендаціях для підготовки до семінарських занять з дисципліни «Бізнес-планування» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 051 Економіка.

Контрольна робота здається не пізніше, ніж за два тижні до початку екзаменаційної сесії. Контрольна робота зараховується, якщо в ній повністю висвітлені теоретичні і практичні питання, правильно виконані тестові завдання.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

В освітньому процесі використовуються наступні методи навчання: тематичні лекції; практичні заняття із вирішення професійно-орієнтованих задач; інтерактивні заняття; мозковий штурм, «кейс-метод», експрес контроль, індивідуальні заняття із підготовкою рефератів, презентацій; виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, консультації з викладачем; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище (Moodle).

Матеріали курсу «Бізнес-планування та управління проектами» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=899#> Впровадження дистанційної освіти передбачає проведення лекцій і семінарських занять у форматі відеоконференцій. Технічною базою організації навчального процесу слугують такі сервіси: Zoom, Google Meet, Viber, Telegram, Moodle.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточний (модульний) і підсумковий (екзамен) контролю.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання аналітично-розрахункових робіт, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю (екзамену).

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення

модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Передача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних студентом на підсумковому контролі. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі модульні контролю, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект тестових завдань). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів і критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку «FX», то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, передати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролю і скласти підсумковий контроль. Рейтинговий показник студента з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання підсумкового контролю і не впливає на загальний рейтинг студента.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) студент може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) студент може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни «Бізнес-планування» (денна форма навчання)

Поточний (модульний контроль)										Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1 (30 балів)				Змістовий модуль 2 (40 балів)							
T 1	T 2	T 3	Модульний контроль	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	Модульний контроль	30	100
5	5	5	15	5	5	5	5	5	15		

**Розподіл балів, присвоєваних студентам при вивченні дисципліни
«Бізнес-планування»
(заочна форма навчання)**

Поточний (модульний контроль)								Контрольна робота	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1 (15 балів)			Змістовий модуль 2 (25 балів)							
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	30	30	100
5	5	5	5	5	5	5	5			

Поточний контроль.

Об'єктами *поточного контролю* знань студентів є активність та систематичність роботи на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, розв'язання модульних завдань.

При контролі на *семінарських заняттях* оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні заявлених на занятті питань; результати бліцопитування та письмового або тестового контролю знань.

Під час контролю виконання завдань для *самостійної роботи* оцінюванню підлягають: правильність і повнота врахування усіх складових завдання; обґрунтованість відповіді.

При контролі виконання *модульних завдань* оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування тем змістового модуля. Контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання.

Максимальна сума балів поточного контролю з дисципліни «Бізнес-планування» – 70. Бали розподіляються наступним чином:

1. Систематичність та активність роботи на семінарських заняттях оцінюється в 4 бали:

а) відповідь з питань семінарів / виконання практичних завдань – 2–3 бали;

б) змістовні доповнення при обговоренні питань семінарів – 1 бал.

2. Виконання завдань для самостійної роботи студентів оцінюється в 1 бал:

а) складання тематичного кросворду – 0,5–1 бал;

б) підготовка повідомлення – 0,5–1 бал.

3. Модульний контроль містить 30 тестів, відповідь на кожен з яких оцінюється в 0,5 балів (0,5 × 30 тестів) – 15 балів.

Заохочувальні бали – виступ з доповіддю на студентській науковій конференції – 1–10 балів; участь у студентських олімпіадах та конкурсах – 1–15 балів.

Виконання студентами завдання повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок студент одержує нульову оцінку. Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Підсумковий контроль.

Форма проведення підсумкового контролю з дисципліни «Бізнес-планування» є комбінованою: передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект із десяти тестових завдань. Повна та вичерпна відповідь на кожне з питань

оцінюється за шкалою від 0 до 10 балів. За 1 правильно вирішене тестове завдання студент отримує 1 бал.

Загалом під час іспиту студент може отримати 30 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Осіпова А.А. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять з дисципліни «Бізнес-планування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 051 Економіка. Умань, Уманський НУС. 2021.

2. Осіпова А.А. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи та написання контрольних робіт з дисципліни «Бізнес-планування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 051 Економіка. Умань, Уманський НУС. 2021.

3. Осіпова А.А. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Бізнес-планування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 051 Економіка. Умань. Уманський НУС.

4. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Бізнес-планування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка. URL: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=899#>

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Барнич Ю. О. Бізнес-план виробничої підприємницької діяльності : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. К. : ВАТ «УкрНДІСВД», 2018. 120 с.
2. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. Ф. Гамалій, В. А. Вишневецька, О. С. Хачатурян. Кропивницький : ПП «Ексклюзив-Систем», 2017. 186 с.
3. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці : Технодрук, 2019. 264 с.
4. Бізнес-планування підприємницької діяльності в АПК : навч. посіб. К. : ЗАТ «НІЧЛАВА», 2013. 275 с.
5. Бізнес-планування та управління проектами : навчальний посібник / П. Г. Ільчук, Р. В. Фещур, А. І. Якимів, І. В. Когут, Г. Й. Лучко, Д. І. Скворцов, С. В. Шишковський; за ред. П. Г. Ільчука. Львів : «Новий Світ-2000». 2021. 240 с.
6. Должанський І. З., Загорна Т. О. Бізнес-план : технологія розробки: навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2019. 366 с.
7. Кучеренко В. Р., Карпов В. А., Маркітан О. С. Бізнес-планування фірми: навч. посіб. К.: Знання, 2017. 423 с.
8. Макаренко С. М. Бізнес планування: навч.-метод. посіб. Херсон : СТАР ЛТД, 2017. 224 с.
9. Писаренко В. В., Багорка М. О. Стратегічний маркетинг: навч. посіб. Дніпро, 2019. 240 с.
10. Розвиток бізнесу: стратегія, проектування, організація та діяльність фірми (тестові завдання) : навч. посіб. / З. М. Залога, О. Є. Сухай, С. І. Урба, О. Ю. Червона, Т. В. Лукашенко, М. М. Тепла. Львів : Видавництво «Растр-7», 2018. 286 с.
11. Ясинський В. В., Гайдей О. О. Бізнес-планування : теорія і практика: навч. посіб. К. : Каравела, 2017. 232 с.

Допоміжна

1. Осіпова А.А. Сучасні підходи до бізнес-планування аграрних підприємств (готується до друку).
2. Barabash, L., Malovanyi, M., Osipova, A. (2021, March). Social Aspects of State Regulation of Agricultural Production. In SHS Web of Conferences (Vol. 100, p. 04001). EDP Sciences. Barabash L., Malovanyi M., Osipova A. Social Aspects of State Regulation of Agricultural Production //SHS Web of Conferences. EDP Sciences, 2021. T. 100. C. 04001.
3. Argenti, J. (2018). *Practical corporate planning*. Routledge. 450 z.
4. Бунтова А. Бізнес-процеси та результативність діяльності підприємств. *Збірник тез доповідей II Міжвузівської студентської науково-практичної інтернет-конференції «Стратегічні імперативи економіки та управління в умовах сталого розвитку»*, 2018. С. 47–49.
5. Денисенко М. П., Шапошнікова О. М., Будякова О. Ю. Сутність та роль інвестиційного бізнес-планування в сучасних умовах господарювання. *Вчені записки Університету*. (1.53). 2019. С 46–50.
6. Кваша О. С., Фоміна В. В. Бізнес-планування у діяльності організації: європейські стандарти, основні методологічні підходи та базові процедури. *Економіка та суспільство*. 2017. № 12. С. 268–275.
7. Колот А. М. Створення власного бізнесу : навч. посібник / А. М. Колот, Г. О. Швиданенко та ін. К. : КНЕУ, 2017. 311 с.
8. Левицька А. Планування стратегії підприємства. *Тенденції та перспективи розвитку економіки, підприємництва, торгівлі, біржової діяльності в умовах глобалізації*. С. 284–289.
9. Опорний конспект лекцій та методичні вказівки до самостійного опанування дисципліни «Бізнес-планування» для студентів спеціалізацій 281 / Шапошнікова О. М., Шаповал В.А . Д. : НГУ, 2017. 46 с.

10. Пойта І., Бунтова А. Людські активи як ключовий фактор успішного бізнес-планування розвитку підприємства. *VIII Міжвузівська студентська науково-практична інтернет-конференція «Актуальні проблеми менеджменту та маркетингу в XXI ст.»* 2018. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/27067/1/%D0%91%D1%83%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%90.%D0%AF%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.PDF>

11. Червона А. Бізнес-планування в діяльності організації : сутність, місце та значення. *Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах інноваційного розвитку економіки* : матеріали допов. Всеукраїнської наук.- практ. інтернет-конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 15 травн. 2020 р.). Тернопіль, 2020. С. 359–362.

14. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Google Scholar – пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. URL : <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

3. Репозитарій Уманського національного університету садівництва. URL : <http://lib.udau.edu.ua/?locale=uk>

2. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт. URL : <http://www.rada.gov.ua>.

3. Кабінет Міністрів України: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Національний Банк України: офіційний сайт. URL : <http://www.bank.gov.ua>.

5. Міністерство економіки: офіційний веб-сайт. URL : <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

6. Міністерство фінансів України: офіційний веб-сайт. URL : <https://www.mof.gov.ua/uk>